

INFORMACE

o nehodovosti na pozemních komunikacích v České republice za období leden až únor 2004

Policii České republiky bylo za první dva měsíce letošního roku nahlášeno 32 052 nehod na pozemních komunikacích, při kterých bylo 117 osob usmrceno, 549 osob těžce zraněno a 3 558 osob zraněno lehce. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 1 571,8 mil. Kč. Porovnání hodnot základních ukazatelů oproti období leden až únor 2003 je následující:

Pokles zaznamenáváme v kategorii:

- počet usmrcených o 51 osob, tj. o 30,4%
- počet těžce zraněných o 61 osob, tj. o 10,0%

Nárůst zaznamenáváme v kategorii:

- počet nehod o 1 096 tj. o 3,5%
- počet lehce zraněných o 67 osob, tj. o 1,9%
- odhad hmotné škody o 128,3 mil. Kč tj. o 8,9%.

Počet nehod v období leden až únor 2004 je vyšší než v roce 2003 a v období od roku 1980 se jedná o 3. nejvyšší počet (po roce 2000 a 1999). Počet usmrcených je 8. nejnižší, ale za posledních 15 let (od roku 1990) se jedná o výrazně nejnižší počet usmrcených, který je jen o 2 osoby vyšší, než v roce 1989 atd.

Zvýšení počtu nehod ovlivnili především řidiči osobních a nákladních automobilů (o 555, resp. o 601 nehod) a dále řidiči autobusů a také traktorů (o 56; resp. o 85 nehod); přitom relativní zvýšení počtu nehod v kategorii traktorů přesahuje 91%. Více nehod zavinili i chodci (o 10 nehod, tj. o 3,6%) apod. Za poklesem počtu usmrcených osob jsou řidiči výše uvedených vozidel, resp. jimi zaviněné nehody a největší pokles je u nehod zaviněných řidiči osobních a nákladních automobilů (o 25, resp. o 5 osob). Rovněž u nehod zaviněných chodci zaznamenáváme výrazný pokles počtu usmrcených – o 8 osob, tj. o 2/3 méně. Méně usmrcených je i u nehod zaviněných cyklisty – o 2 osoby.

PŘEHLED VINÍKŮ A ZAVINĚNÍ NEHOD

Viník, zavinění nehody leden až únor 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrcených	tj. %
ŘIDIČEM MOTOROVÉHO VOZIDLA	30 451	95,0	108	92,3
ŘIDIČEM NEMOTOROVÉHO VOZIDLA	81	0,3	3	2,6
CHODCEM	285	0,9	4	3,4
JINÝM ÚČASTNÍKEM	27	0,1	0	0,0
ZÁVADOU KOMUNIKACE	147	0,5	0	0,0
TECHNICKOU ZÁVADOU VOZIDLA	147	0,5	0	0,0
LESNÍ, DOMÁCÍ ZVĚŘÍ	784	2,4	0	0,0
JINÉ ZAVINĚNÍ	130	0,4	2	1,7

V tomto období bylo polici nahlášeno 2 944 nehod (více jak 9% z celkového počtu nehod), kdy viník nehody z místa ujel. Při těchto nehodách nedošlo k usmrcení (v loňském období bylo při těchto nehodách usmrceno 8 osob), ale 122 osob bylo zraněno. Počet těchto nehod je oproti předchozímu roku nižší o 57 nehod a počet zraněných se v porovnání s loňským obdobím nezměnil. Po několika letech tak dochází k velmi příznivému vývoji nejen počtu, ale zejména tragických následků těchto nehod.

V další tabulce jsou uvedeny hlavní příčiny nehod řidičů motorových vozidel v měsíci lednu až únoru 2003.

HLAVNÍ PŘÍČINY NEHOD ŘIDIČŮ MOTOROVÝCH VOZIDEL

Hlavní příčina nehody leden až únor 2004	Počet nehod	tj. %	Počet usmrčených	tj. %
NEPŘÍMĚŘENÁ RYCHLOST	9 132	30,0	56	51,9
NESPRÁVNÉ PŘEDJÍŽDĚNÍ	450	1,5	4	3,7
NEDÁNÍ PŘEDNOSTI	4 131	13,6	13	12,0
NESPRÁVNÝ ZPŮSOB JÍZDY	16 738	55,0	35	32,4

Nejčastější hlavní příčinou je nesprávný způsob jízdy, zatím s relativně nízkým podílem. Naproti tomu podíl nepřiměřené rychlosti jízdy je stále ještě hodně vysoký, ale zejména vysoký je podíl na počtu usmrčených osob při nehodách řidičů motorových vozidel, který se tak dostal nad hranici 50% a je tak téměř o 5 procentních bodů vyšší, než v lednu letošního roku.

Oproti stejnému období loňského roku je vyšší počet nehod pouze v kategorii nepřiměřená rychlost jízdy (o 1 899 nehod) a naopak u zbývajících hlavních příčin registrujeme pokles počtu nehod (u nedání přednosti o 122 nehod, u nesprávného způsobu jízdy o 439 nehod a u nesprávného předjíždění o 43 nehod). Počet usmrčených byl nižší u všech hlavních příčin a největší absolutní pokles je v kategorii nepřiměřená rychlost jízdy a nesprávný způsob jízdy (o 18, resp. o 16 osob).

Deset nejčastějších a deset nejtragičtějších příčin nehod je uvedeno v následujících tabulkách. **Nejčastější příčinou nehod** řidičů v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti jízdy stavu vozovky a nevěnování potřebné pozornosti řízení vozidla.

pořadí	DESET nejčastějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až únor 2004	počet nehod
1.	nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky	7 862
2.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	4 141
3.	nedodržení bezpečné vzdálenosti za vozidlem	3 913
4.	nesprávné otáčení nebo couvání	2 815
5.	nezvládnutí řízení vozidla	2 305
6.	nedání přednosti upravené dopravní značkou "DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ !"	1 370
7.	vjetí do protisměru	1 116
8.	vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu	1 046
9.	jiný druh nesprávné jízdy	720
10.	nepřizpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	582

Ve srovnání s rokem 2003 je vyšší počet nehod zaviněných z důvodu nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (+ 2 194 nehod), vyhýbání bez dostatečného bočního odstupu (+ 293 nehod), nezvládnutí řízení vozidla (+ 170 nehod) atd.

Jak vyplývá z tabulky, **nejtragičtější příčinou** nehod v tomto období bylo nepřizpůsobení rychlosti stavu vozovky (mokrá, nebo jinak kluzká vozovka) a vjetí do protisměru.

pořadí	DESET nejtragičtějších příčin nehod řidičů motorových vozidel; leden až únor 2004	počet usmrcených osob
1.	nepřízpůsobení rychlosti stavu vozovky	28
2.	vjetí do protisměru	16
3.	nepřízpůsobení rychlosti dopravně technickému stavu vozovky	8
4.	nepřízpůsobení rychlosti viditelnosti	8
5.	nezvládnutí řízení vozidla	7
6.	řidič se plně nevěnoval řízení vozidla	6
7.	nedání přednosti upravené dopravní značkou " STŮJ, DEJ PŘEDNOST V JÍZDĚ ! "	6
8.	jiný druh nesprávné jízdy	5
9.	nepřízpůsobení rychlosti vlastnostem vozidla a nákladu	4
10.	nedání přednosti chodci na vyznačeném přechodu	4

Při nehodách zaviněných řidiči motorových vozidel z důvodu neumožnění nerušeného a bezpečného přejetí vozovky chodci, přecházejícímu po vyznačeném přechodu, byli v roce 2000 (první dva měsíce) usmrceni 2 chodci, v roce 2001 bylo usmrceno již 7 chodců a stejný počet registrujeme i v roce 2002. V roce 2004 byli při těchto nehodách usmrceni 4 chodci, tj. dvojnásobný počet v porovnání se stejným obdobím roku 2003. Dále bylo těžce zraněno 37 chodců (o 1 chodce méně než v roce 2003) a dalších 108 bylo zraněno lehce (o 11 chodců více). Oproti předchozímu roku se počet těchto nehod zvýšil o 9 na celkových 140 nehod.

Vývoj následků chodců na vyznačených přechodech od roku 2000 je v následující tabulce. Následky těchto nehod jsou zatím v porovnání se stavem před úpravou vyšší a vyšší téměř o 65% je i počet těchto nehod.

leden až únor rok 2004	2000	2001	2002	2003	2004
počet nehod	85	158	147	131	140
usmrceno osob	2	7	7	2	4
těžce zraněno	26	33	33	38	37
lehce zraněno	59	126	106	97	108
nezraněno	1	1	2	2	1

Z celkového počtu připadá na obce téměř 71% nehod, 39% usmrcených, 52% těžce zraněných, 57% lehce zraněných osob a 61% odhadu hmotných škod. V příložené tabulce je uvedeno členění nehod podle místa, tj. zda k nehodě došlo v obci nebo mimo obec, včetně porovnání se stejným obdobím minulého roku, index -rok 2003=100%.

MÍSTA NEHOD

Místo nehody leden až únor 2004	Počet nehod	Počet usmrcených	Počet těžce zraněných	Počet lehce zraněných	Hmotná škoda v mil. Kč
V OBCI	22 675	46	287	2012	950,8
Index rok 2003=100%	100,1	73,0	85,9	95,8	105,1
MIMO OBEC	9 377	71	262	1 546	620,97
Index rok 2003=100%	113,1	67,6	94,9	111,1	115,2
z toho DÁLNIČE	776	6	12	69	88,32
Index rok 2003=100%	143,4	150,0	75,0	100,0	144,5

V obci je vyšší: počet nehod o 12 a odhad hmotné škody o 465,5 mil. Kč; počet usmrcených je nižší o 17 osob, počet těžce zraněných je nižší o 47 osob a počet lehce zraněných o 88 osob.

Mimo obec je vyšší: počet nehod o 1 084, počet lehce zraněných o 155 osob a odhad hmotné škody o 817,5 mil. Kč; počet usmrcených je nižší o 34 osob a počet těžce zraněných o 14 osob.

Na dálnici je vyšší: počet nehod o 235, počet usmrcených o 2 osoby a odhad hmotné škody o 47,1 mil. Kč; počet lehce zraněných osob zůstal na loňské úrovni a počet těžce zraněných je o 4 osoby vyšší.

V hodnoceném období se nejvíce nehod, podobně jako v lednu, stalo na místních komunikacích (8 330 nehod) a na silnicích I. třídy (2 895 nehod); na vybrané komunikační síti velkých měst se stalo 5 350 nehod atd. Počet nehod byl, s výjimkou nehod na vybrané komunikační síti velkých měst (pokles o 18,7%) a na účelových komunikacích (pokles o 71 nehod), vyšší na všech zbývajících druzích komunikací. Největší absolutní nárůst byl na silnicích II. a III. třídy (o 548 nehod – tj. o 12,7%, resp. o 511 nehod – tj. o 14,9%). Počet nehod na dálnicích byl vyšší o více jak 43% (o 235 nehod).

Nejvíce usmrcených bylo na silnicích I. a II. třídy (47, resp. 21 osob); na silnicích III. třídy při nehodách zahynulo 17 osob, při nehodách na vybrané komunikační síti velkých měst zahynulo 15 osob atd. Počet usmrcených byl vyšší pouze na účelových komunikacích a na dálnicích a to o 1, resp. o 2 osoby. Největší absolutní pokles zaznamenáváme na silnicích I. a II. třídy - o 20, resp. o 16 osob.

Pod vlivem alkoholu bylo zaviněno celkem 991 nehod (tj. 3,2% z celkového počtu), při kterých byly 2 osoby usmrceny (v Jihočeském a Severočeském kraji) a 363 osob bylo zraněno. **Oproti stejnému období loňskému je počet těchto nehod nižší o 146, počet usmrcených je nižší o 13 osob a počet zraněných o 112 osob.**

Z celkového počtu 991 těchto nehod zavinili řidiči osobních automobilů 840 nehod (-164 nehod), chodci 51 nehod, řidiči nákladních automobilů 63 nehod, cyklisté 19 nehod atd.

Celkový počet nehod byl nižší pouze na území hl.m. Prahy; největší relativní nárůst registrujeme na území Jihomoravského kraje a Východočeského kraje - o 16,2%, resp. o 15,5%. Počet usmrcených byl vyšší pouze ve Východočeském kraji - o 1 osobu a naopak nejvyšší absolutní pokles usmrcených byl na území Jihomoravského a Jihočeského kraje - o 13, resp. o 11 osob (počet usmrcených osob v Jihočeském kraji se snížil téměř na 1/3 stavu v loňském období).

Podíl jednotlivých krajů na nehodovosti v ČR a porovnání se stejným obdobím loňského roku je v následující tabulce.

POROVNÁNÍ KRAJŮ

K r a j leden až únor 2004	Počet nehod	Index	Počet usmrcených	Index	Rozdíl usmrcených
HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	4 817	80,7	8	66,7	-4
STŘEDOČESKÝ	4 047	107,6	17	73,9	-6
JIHOČESKÝ	2 397	107,2	6	35,3	-11
ZÁPADOČESKÝ	3 013	101,2	8	44,4	-10
SEVEROČESKÝ	3 750	105,5	10	58,8	-7
VÝCHODOČESKÝ	3 758	115,5	22	104,8	1
JIHOMORAVSKÝ	5 026	116,2	19	59,4	-13
SEVEROMORAVSKÝ	5 244	107,4	27	96,4	-1

Nejvíce závažné byly nehody na území Východočeského a Severomoravského kraje, kde na 1 000 nehod připadlo 5,9, resp. 5,1 usmrcených osob. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla na území hl.m. Prahy a Jihočeského kraje – 1,7, resp. 2,5 usmrcených osob připadajících na 1 000 nehod; průměr ČR je 3,7.

V lednu bylo policii nahlášeno 16 730 nehod a v únoru 15 322 a oba tyto počty jsou vyšší, než v roce 2003. Počínaje rokem 1993, přesáhl počet nehod v měsíci lednu i v únoru vždy hranici deseti tisíc. Letošní lednový počet nehod je v období od roku 1980 3. nejvyšší (po roce 2000 = 18 939 nehod a po roce 1999) a únorový počet je 4. nejvyšší (po roce 1999 = 19 936 nehod a dále po roce 1996 a 2000).

V hodnoceném období připadá nejvíce nehod na pondělky a na pátky (5 927, resp. 5 541 nehod) a nejméně nehod registrujeme o nedělích (2 879 nehod). V porovnání se stejným obdobím loňského roku se zvýšil počet pondělních, úterních a nedělních nehod – o 20,6%, resp. o 7,3%, resp. o 28,5%.

Primát počtu usmrčených, zřejmě zcela výjimečně – ale stejně jako v roce 2003, patří pondělním nehodám, kdy bylo usmrceno 24 osob. Vysoký počet usmrčených registrujeme i při sobotních a nedělních nehodách – 22, resp. 20 osob. Počet usmrčených byl vyšší pouze při nedělních nehodách – a to o 9 osob (tj. o 81,8%). Největší absolutní pokles počtu usmrčených zaznamenáváme u čtvrtěčních nehod – snížení o 17 osob. Letošní lednový počet usmrčených obsazuje v pomyslné tabulce od roku 1980 sedmý nejnižší počet (nejméně usmrčených při lednových nehodách bylo v roce 1987 – 36 osob a naopak nejvíce v roce 1993 – 117 osob). Únorový počet je v této časové řadě 9. nejnižší, když maximální hodnoty bylo „dosaženo“ v roce 1999 – 92 osob a naopak minimální hodnoty bylo „dosaženo“ v roce 1986 – 35 osob.

Nejhorším dnem hodnoceného období bylo pondělí 23. února, kdy bylo policii nahlášeno 1 333 nehod a druhým nejhorším dnem bylo rovněž pondělí – 9. února, kdy bylo policii nahlášeno 1 169 nehod. V průměru na jeden den hodnoceného období připadalo 534 nehod.

Nejtragičtějším dnem hodnoceného období bylo pondělí 23. a 9. února a sobota 17. ledna, kdy při nehodách zahynulo shodně 6 lidí. V průměru na jeden den hodnoceného období připadá 1,95 usmrčené osoby. V tomto období bylo 10 dnů, kdy při nehodách nepřišel nikdo o život.

V období leden až únor 2004 při nehodách na pozemních komunikacích zahynulo celkem 117 lidí, z toho bylo:

- 50** řidičů osobních automobilů
- 25** spolujezdců v osobních automobilech
- 31** chodců
- 5** cyklistů
- 1** řidič motocyklu
- 4** řidiči nákladních automobilů
- 1** spolujezdec v nákladním automobilu.

V porovnání se stejným obdobím roku 2003 jsme zaznamenali pokles počtu usmrčených osob v kategorii :

- řidič osobního automobilu o 19 osob
- spolujezdec v osobním automobilu o 7 osob
- chodec o 16 osob
- cyklista o 3 osoby atd.

Nejvíce usmrčených bylo v kategorii 25 až 34 let (zahynulo 30 osob, tj. o 14 osob méně než v roce 2003), v kategorii nad 64 let zahynulo 23 lidí (o 2 osoby méně), v kategorii 35 až 44 let a v kategorii 45 až 54 let zahynulo shodně 19 lidí (o 6, resp. o 1 osobu méně) atd. Při nehodách v tomto období zahynuly 2 děti – chodci.

V porovnání se stejným obdobím loňského roku zaznamenáváme zvýšení počtu usmrcených pouze u nehod řidičů motocyklů, a to o 1 osobu. Naproti tomu došlo k výraznému snížení u následujících kategorií viníků nehod:

- u nehod zaviněných řidiči osobních automobilů (o 25 osob)
- u nehod zaviněných řidiči nákladních automobilů (o 5 osob)
- u nehod zaviněných řidiči autobusů (o 2 osoby)
- u nehod zaviněných cyklisty (o 2 osoby)
- u nehod zaviněných chodci (o 8 osob)
- u nehod zaviněných neznámým řidičem (o 8 osob) apod.

Nárůst počtu usmrcených se projevil především

- u nehod, které se staly v neděli (o 9 osob)
- u nehod, které se staly na rozbředlém sněhu (o 4 osoby)
- u nehod, které se staly na dálnicích (o 2 osoby)
- u nehod končících požárem vozidla (o 3 osoby)
- u nehod končících srážkou s dítětem - chodcem (o 2 osoby) apod.

V Praze dne 5. března 2004

Zpracoval : **plk.ing.Josef Tesařík a mjr. Petr Sobotka** , telefon: 974 834 384
Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR

